

ΣΤΕΛΙΟΣ ΠΕΡΡΑΚΗΣ

(Επιμέλεια)

ΚΟΣΟΒΟ

**Ανατρέποντας τη διεθνή
δικαιοταξία:
αυτοδιάθεση και απόσχισή
εθνοτήτων στον 21ο αιώνα**

Κανείς δεν μπορεί να προβλέψει αντιδράσεις, συμπεριφορές, αλλά και τις επιπτώσεις, ιδίως όταν όλοι γνωρίζουν ότι η διεθνής νομιμότητα, με την ανάδυση ενός ανεξάρτητου Κοσόβου. Θα υποστεί ένα σοβαρό πλήγμα με αρνητικές συνέπειες για τις βασικές συνιστώσες της διεθνούς δικαιοταξίας, δηλαδή την εθνική κυριαρχία, την πολιτική ανεξαρτησία και ακεραιότητα του κράτους, αλλά και επαναπροσανατολίζοντας εθνικές διεκδικήσεις γύρω από το δικαίωμα αυτοδιάθεσης.

Κι επειδή η μονομερής ανεξαρτησία του Κοσόβου θα αναγνωρισθεί και θα υποστηριχθεί από τη διεθνή κοινότητα, χωρίς την παρουσία της οποίας θ' αποτελέσει χίμαιρα, γίνεται φανερό ακόμη περισσότερο η ευθύνη που βαρύνει ορισμένα διεθνή όργανα και οργανισμούς, ιδίως τον ΟΗΕ και την ΕΕ.

Βέβαια, πρωταρχικά η ευθύνη ανήκει στα Ην. Έθνη, που, ήδη, με την απόφαση 1244/1999 και την εγκαθίδρυση μιας διεθνούς διοίκησης (UNMIK), οδήγησε αναπόδραστα σε πρωτογενείς τριβές με πολλές αρχές και κανόνες διεθνούς δικαίου, σ' ένα πλαίσιο ρευστότητας και κατακερματισμού του διεθνούς δικαίου.

Όταν, όμως, δεν πρόκειται για λάθη-όπως αυτά της ΕΕ και της επιτροπής Badinter στην πρώην Γιουγκοσλαβία-, αλλά για επιλογές πολιτικής μανιχαϊσμού επέκεινα της διεθνούς νομιμότητας, τότε μεγαλώνει η ανησυχία για το μέλλον της διεθνούς δικαιοταξίας.

Η διεθνής κοινότητα δεν μπορεί ασυλλόγιστα να δημιουργεί και να προάγει κράτη, που εκ γενετής παρουσιάζουν λειτουργικά προβλήματα δόμησης (κυριαρχία, ανεξαρτησία κ.λπ.) και βιωσιμότητας· οντότητες που προκαλούν τριβές με το ισχύον διεθνές δίκαιο, τα δικαιώματα του ανθρώπου και το κράτος δικαίου, με ανεξέλεγκτες συνέπειες για το μέλλον.

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Τον Ιούλιο 2007, στα πλαίσια του (τρίτου) ετήσιου Σεμιναρίου Διεθνούς Δικαίου που διοργανώθηκε στο Ναύπλιο, με τη συνδρομή του ΕΚΕΚΔΑΑΔ και της Έδρας J. Monnet «Δημοκρατία και Δικαιώματα του Ανθρώπου στην ΕΕ», πραγματοποιήθηκε στο «Βουλευτικό» και μια ανοιχτή συζήτηση στρογγυλής τραπέζης (Εσπερίδα) για το Κόσοβο. Σ' αυτήν συμμετείχαν οι Καθηγητές Κ. Οικονομίδης, Α. Μπρεδήμας, Στ. Περράκης, Κ. Χατζηκωνσταντίνου, Γ. Τσάλτας, οι Αναπλ. Καθηγητές Λ. - Α. Σισιλιάνος, Κ. Αρβανιτόπουλος, Κ. Υφαντής, ο Λέκτορας Β. Καρακωνστανόγλου, ο επίτιμος πρόεδρος Γ. Σέκερης και ο δημοσιογράφος Στ. Λυγερός.

Την εξαιρετικά ενδιαφέρουσα συζήτηση για τις νομικές και πολιτικές πτυχές του Κοσοβαρικού ζητήματος, υπό το φως του σχεδίου Αχτισάαρι και της προτεινόμενης δημιουργίας ανεξάρτητου κράτους, παρακολούθησαν 55 περίπου μεταπτυχιακοί φοιτητές και υποψήφιοι διδάκτορες από τα Πανεπιστήμια «Πάντειο», «Καποδιστριακό» και «Αριστοτέλειο», καθώς και πολλοί Αναπλιώτες. Η συζήτηση ανέδειξε όλα τα κρίσιμα ζητήματα δικαίου και πολιτικής που προκύπτουν μέσα από τη δύσκολη ανάδυση στη διεθνή κοινότητα μιας νέας οντότητας σε συνθήκες ρήξης με την ισχύουσα διεθνή νομιμότητα.

Στον παρόντα τόμο συγκεντρώνονται επικαιροποιημένες και συμπληρωμένες -υπό το πρίσμα των τρεχουσών εξελίξεων- εισηγήσεις που παρουσιάσθηκαν στο Σεμινάριο του Ναυπλίου. Συνθέτουν ένα χρήσιμο σύνολο που περιγράφει και αναλύει τις διαστάσεις του «Κοσόβου» ως μελλοντικής κρατικής οντότητας και τις παραγόμενες τριβές με τις αρχές και τους κανόνες του διεθνούς δικαίου, μ' ό,τι συνεπάγεται τούτο σε διεθνές επίπεδο. Κάτι που θα 'πρεπε να καταστήσει προσεκτικότερους τους διεθνείς δρώντες, ιδίως τα Ην. Έθνη και την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ναύπλιο, 27.12.2007

Καθηγητής Στέλιος Περράκης
Διευθυντής του ΕΚΕΚΔΑΑΔ Έδρα J. Monnet
«Δημοκρατία και Δικαιώματα του Ανθρώπου στην ΕΕ»